

AZ EGRI FŐEGYHÁZMEGYE GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI SZABÁLYZATA LELKIPÁSZTOROK ÉS MUNKATÁRSAIK SZÁMÁRA¹

Az Egeri Főegyházmegye érsek-főpásztora Dr. Ternyák Csaba aggodalommal érzékeli, hogy társadalmunk különösen veszélyeztetett tagjai a kiskorúak és a valamely sajátosságuk miatt sebezhető felnőttek. Az őket sértő cselekmények és mulasztások az egyházunk iránti bizalmat is megrendítik. Egyházunk és intézményei elkötelezettek az emberi személyiség tisztelete mellett, ezért olyan támogató környezet biztosítására törekszenek, amely védelmet ad minden pszichikai, szexuális és fizikai visszaéléssel szemben. A visszaélések megelőzése érdekében segítséget nyújtunk a sértetteknek és a veszélyeztetetteknek. Ez a szabályzat nemcsak világos kereteket kíván szabni, hanem iránymutatást is kíván adni a lelkipásztori és az oktató-nevelő munka minden területén.

ETIKAI ÉS SZAKMAI KÓDEX A KISKORÚAKAT ÉS A SEBEZHETŐ FELNŐTTEKET ÉRINTŐ BÁNTALMAZÁSI ESETEK MEGELŐZÉSE CÉLJÁBÓL

Az Egeri Főegyházmegye és intézményeihez kapcsolódó tevékenységet végzőknek nemcsak az állami törvényeket, hanem az itt rögzített alapelveket és a keresztény erkölcsi normákat is be kell tartaniuk és be kell tartatniuk. Ezek megsértését jelenteniük kell intézményük vezetőjének, akinek e téren is szorosan együtt kell működniük az állami és egyházi hatóságokkal. Minden érintett legyen tisztában ezen elvekkkel, és működjön közre ezek megvalósításában. E szabályzat rendelkezései az Egeri Főegyházmegye által fenntartott intézményekre és alkalmazottaikra is vonatkoznak, beleértve az **Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Technikumot** is.

1. Bevezető

Az alábbi szabályok vonatkoznak a fent megnevezett fenntartókra és intézményeikre, valamint az általuk szervezett programokra és alkalmazottaik bármilyen kiskorúakkal és sebezhető felnőttekkel kapcsolatos viselkedésére. Tiltott és megengedhetetlen mások bántalmazása, testi fenyegetése, megalázása. A tiltott cselekmények köre nem korlátozódik a szexuális bántalmazásokra, hanem kiterjed a fizikai és a lelki bántalmazásokra is.

---

¹ Az időközben bekövetkezett módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt hatályos szövege.

1.1 Fogalmak

- a) Érintettek: Oktatói és nevelői, ifjúsági és lelkipásztori munkánk nagyon sok résztvevőt érint. Az alábbi alapelvek mindegyikükre vonatkoznak, legyenek munkavállalói viszonyban az Egri Főegyházmegyével, a plébániákkal és az intézményekkel vagy sem: így a lelkipásztorokra, a munkatársakra, megbízással ideiglenesen foglalkoztatottakra, valamint az önkéntesekre (mint az alkalmilag segítő nagykorú diákok, öregdiákok, szülők, illetve a formális szolgálatban lévő önkéntesek).
- b) A továbbiakban „kiskorú” alatt értjük az egyházmegyei intézményekhez tartozó, ott megforduló, illetve közvetett, és/vagy közvetlen módon egyházmegyei szervezésű programon/rendezvényen részt vevő, 18 év alatti fiatalokat, valamint az ún. sebezhető felnőtteket (továbbiakban együtt kiskorú).
- c) Sebezhető felnőtt: 18 év feletti személy, aki fizikai vagy mentális korlátai miatt kiemelten sebezhető lelki, fizikai vagy szexuális visszaélés által.

1.2 Preventív tájékoztatás a kiskorúakkal és a sebezhető felnőttekkel foglalkozóknak

- a) A papnövendékeket a képzési idő alatt tájékoztatni kell a szabályzat tartalmáról.
- b) A papság körlevél útján ismerheti meg a szabályzatot, amelyet aláírva vissza kell küldeni az Érseki Hivatal részére.
- c) Az intézményvezetők munkaköri leírásának részévé kell tenni a szabályzatokban foglaltak betartását és betartatását. Az érintettek aláírásukkal igazolják, hogy megértették és megtartják e szabályokat.
- d) A továbbképzések részeként minden érintettet tájékoztatni kell a jelen dokumentumról, és fel kell készíteni őket a kiskorúak és a sebezhető felnőttek védelmére. A tájékoztatás az intézményvezetők bevonásával történik, akik egyben felelősek a jelen szabályzatban foglaltak betartásáért, annak ellenőrzéséért és betartatásáért.

2. Határhelyzetek és tiltott esetek

2.1.1 Pszichológiai kapcsolat

A nevelési szituáció és általában az ifjúsággal végzett munka rengeteg lehetőséget ad a pszichológiai bántalmazásra, megalázásra – nem egyszer a szigorúság és következetesség torz értelmezésével.

2.1.2 Tiltott viselkedések

- 1. A teljesítmény értékeléséhez fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések, gesztusok, jelek.
- 2. Feladatok adása során megalázó helyzetek teremtése vagy az ilyen helyzetek megalázó kihasználása, stb.
- 3. Ruházkodáshoz, viselkedési formákhoz fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések.
- 4. Erotikus érzelm bármilyen kimutatása kiskorúval szemben.
- 5. Zaklatásnak, és így tiltott viselkedésnek számít bármilyen túlzott szexuális jellegű figyelem, amely a másokban félelmet és rossz közérzetet kelt. Ide tartozik a nemiségre vonatkozó minden degradáló megjegyzés vagy tett.

6. A „Cyberbullying” bármely formája, mely az információs eszközök alkalmazásával (email vagy SMS üzenetekkel, weboldalakon, közösségi oldalakon, blogokon vagy más módon) tudatosan, ellenséges magatartással igyekszik másoknak ártani.
7. Olyan filmek, videók vetítése, melyek alkalmasak az adott korosztály fejlődését nem megfelelő irányba terelni.
8. A kiskorú családjára, hozzátartozóira vonatkozó negatív tartalmú, bántó, sértő megnyilvánulások.
9. Bántalmazás – nem csak fizikai erőszak formájában – nem történhet fegyelmezési vagy más célból sem.
  - a. A kiskorúak egymás közötti bántalmazása is tiltott, ill. megakadályozandó – sőt az is, hogy „nevelési célból” a kiskorúakkal fegyelmeztessék, dresszíroztassák egymást („csicskáztatás”), különösen felnőtt asszisztálásával.
  - b. Tilos a fizikai és/vagy szellemi erőszak bármilyen formájának alkalmazása fegyelmezés vagy megfélemlítés céljából.
  - c. Tiltott viselkedés ezeken túl a bántalmazás bármilyen formája, eltűrése, támogatása. Tiltott viselkedés, ha olyan médiahatásoknak tesszük ki, vagy engedjük kitenni a kiskorút, amelyeket a gyermekvédelmi törvény 6. § (6) bekezdése említ. Természetesen ebben az esetben sem mindegy, hogy mennyi idő a kiskorú, milyen céllal és milyen társaságban néz meg egy filmet, vagy ilyen jellegű alkotást.
10. A „bullying” – fiatalok egymás közötti erőszaka. Történhet ez az ún. csoporterőszak formájában, amikor egy csoport erejével visszaél egy másik emberrel szemben, sokszor a körülállók passzív egyetértését megszerezve, akik maguk nem akarnak áldozataivá válni hasonló eseménynek. Fizikai vagy más megaláztatáshoz kapcsolódó eseményt egyén, csoport, felnőtt vagy maga az intézmény is elkövethet. A fentiekhez kapcsolódó semmilyen forma megtűrése nem elfogadható intézményeinkben és programjainkon. Tiltott minden „beavatás”, mely értelmetlen feladatoknak, megalázó rítusoknak tesz ki másokat.

2.2 Kábítószeres és alkohol

- a. Tilos kábítószer használata vagy birtoklása, nemcsak a kiskorúak jelenlétében.
- b. Tilos alkoholt fogyasztani vagy alkohol hatása alatt lenni azon időszak alatt, amikor kiskorúak felügyelete van az érintettre bízva.
- c. Tilos alkohol vagy kábítószer megtűrése, engedélyezése vagy kínálása kiskorúnak.

2.3 Szexuális visszaélés tilalma

Gyerekek elleni szexuális visszaélésnek nevezzük, amikor egy felnőtt arra használja hatalmát és befolyását, hogy egy gyereket szexuális tevékenységekben – legyen ez akár szóbeli akár fizikai, testi megnyilvánulás, kapcsolat – való részvételre, vagy annak passzív eltűrésére vegyen rá. Ez a legteljesebb mértékben tilos és elfogadhatatlan. Figyelni kell arra, hogy a másik személy akkor is szexuális zaklatásnak érezhet egyes viselkedéseket, érzelmi megnyilvánulásokat, amikor azok csak a barátságosság kifejezései. Minden helyzetben a kiskorú érzékenységet elsődleges szempontként kell figyelembe venni.

2.3.1 A fizikai érintés néhány formájával felnőttek visszaélnek korunkban. Annak érdekében, hogy megtartsuk a lehető legbiztonságosabb környezetet a kiskorúak számára, el kell kerülnünk minden félreérthető viselkedési formát.

1. Nem elfogadható viselkedés kiskorúval szemben például: szájon csókolás; a nemi szervek, mell szándékos érintése; szerelmi-erotikus érzelmek mutatása. Tartózkodni kell a kiskorú ölbe vételétől, vagy birkózástól kiskorúval, bármilyen masszázstól kiskorúnak vagy kiskorú által.
2. Tilos kiskorúak jelenlétében meztelenül mutatkozni, átöltözni vagy zuhanyozni, illetve mást ilyen helyzetben fényképezni. Nomád tábori körülmények esetén, mint, ahol nehéz a térbeli elkülönítés, a vezetők külön időben fürödjenek.
3. Tilos pornográf vagy más erkölcsileg vitatható anyagok felkínálása kiskorúaknak. Tilos megengedni vagy biztatni kiskorút arra, hogy részt vegyen bármilyen pornográf jellegű felvételen, vagy ilyet birtokoljon.
4. Tilos a szexuális témára koncentráló beszélgetés kiskorúakkal, a kifejezetten nemi felvilágosító órák és lelkipásztori munka kontextusán kívül.
5. Tilos szexuális, szerelmi, vagy ahhoz közelítő viszonyba lépni kiskorúval.
6. Ugyanakkor a megfelelő barátságos kapcsolat kimutatása az oktatói és nevelői munkánk, lelkipásztori tevékenységünk pozitív része. Az alábbiak erre adnak példát: háton vagy vállon veregetés; kézfogás; a kéz, váll érintése; a vállak átölelése; kézen fogva sétálni kisgyerekekkel; kisgyerekekhez lehajolni átölelésre; kezek átfogása ima alatt; kézrátétel a kiskorú fejére stb. A nevelő legyen tudatában annak, hogy minden fizikai kapcsolatnak – korosztálytól függően – eltérő üzenete lehet. Ennek megállapításához kifejezett figyelemre, a kiskorú ismeretére van szükség. Ebben az esetben a kiskorú érzékenysége lehet mértékadó.

2.3.2 Tiltott helyszínek

1. Intézményenként át kell tekinteni, hogy milyen helységek átalakítása lehetséges és szükséges a nagyobb transzparencia megteremtése érdekében. (Intézményeinkben a beszélgető szobák legyenek ablakkal ellátva.) Ezért a helyi előljáró illetve az intézményvezető felel.
2. Tilos egyénileg találkozni kiskorúval félreértésre okot adó helyen és körülmények között.
3. Tilos kiskorúval egyedül maradni egy szobában éjszakára. Tilos egy ágyban, egy hálószobában vagy kisméretű sátorban feküdni kiskorúval.

Záró rendelkezés

A fenti előírásokon kívül az intézményekben meglévő etikai kódexek vagy szabályzatok is megőrzik hatályukat. Ha a jelen előírások valamiben szigorúbban rendelkeznek, úgy a korábbi rendelkezés hatályát veszíti és a jelen előírást kell követni. A szabályzat ismertetendő és a nyilatkozat (1. számú melléklet) aláíratandó minden olyan munkatárssal, aki kiskorúval, vagy sebezhető felnőttel kerül kapcsolatba munkája során.

Eger, 2022. szeptember 1.
Eger, 2022. október 26.

Dr. Ternyák Csaba
egri érsek

1. számú melléklet: A szabályzat megismeréséről és betartásáról szóló nyilatkozat mintája.